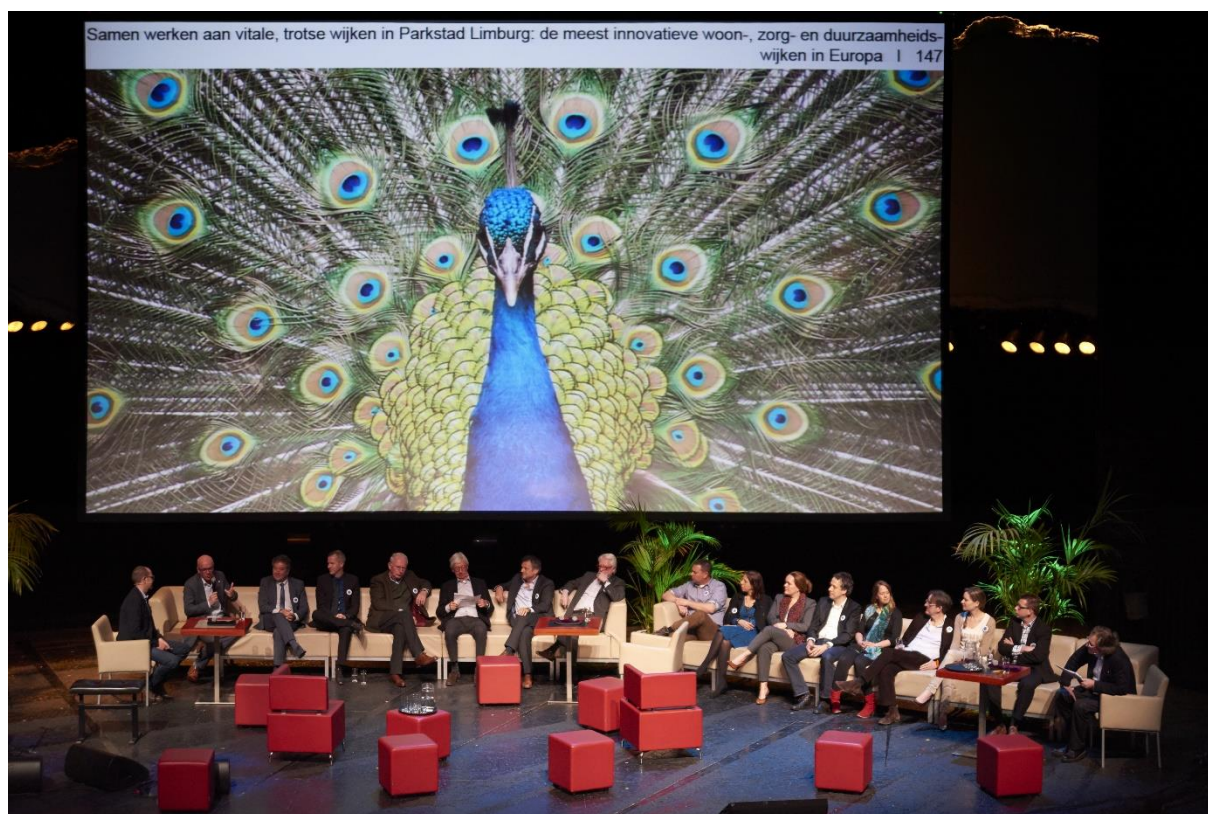

IBA DIRECTIEVERSLAG 2014-2015

Ter kennisneming in de AvA IBA Parkstad
22 juni 2016

Inhoud

VOORWOORD.....	3
TIJDSLIJN.....	4
IBA PRACTICAL.....	6
IBA PUBLIC.....	8
IBA ACADEMY.....	11
PROCESVERLOOP MET BETREKKING TOT PARTNERS.....	13
IBA EN HAAR BUREN.....	14
FINANCIEEL RAPPORT 2014-2015	14
Bijlage 1: Procedure vanaf ingediend initiatief	17
Bijlage 2: Highlights IBA Parkstad 2014 - 2015.....	18

VOORWOORD

De periode 2014-2015 stond in het teken van de voorbereiding op de operationele fase die vanaf 2016 en vooral 2017 gestalte zal krijgen. Het was een ontwikkelingsperiode waarbij de nadruk eerder lag op onderzoek en analyse en minder op de praktische component van de IBA-opgave. Ontwikkeling van een gedegen methodologisch instrumentarium dat aan de uiteindelijke uitrol van projecten voorafgaat, stond in die fase centraal. Die ontwikkeling had betrekking op zowel de vorming van een interne organisatiestructuur als op het inwerkingstellen van een systeem van ontwikkelraden.

De IBA-organisatie is in 2014 in gereedheid gebracht om de geplande Open Oproep van 17 april 2015 te organiseren. Aangevuld met diverse experts heeft zich juist in de eerste periode van 2014 het selectieproces van de ingediende projecten voltrokken.

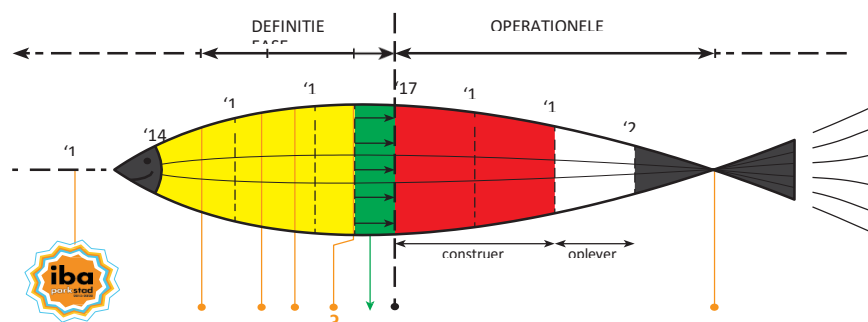
De gekozen methodische werkwijze, gebiedsanalyses en plan van aanpak hebben hun weergave gevonden in het Lenteboek 2015. Dit boek geeft zowel een inzicht in de weg die de IBA-organisatie heeft afgelegd als in de uitdagingen die de regio de komende decennia wachten. Het kijkt terug en kijkt vooruit.

Met de lancering van het Lenteboek tijdens de AvA van 17 april 2015 en expositie *IBA meets IBA* bij Schunck* in Heerlen, is er een symbolisch eind gekomen aan de academische fase van onderzoek en analyse. De voorbereidende werkzaamheden voor de operationele fase vonden hiermee hun natuurlijke eindpunt. Vanaf december 2015 heeft de organisatie haar focus verlegd van analyse naar uitvoering. Ook in de gekozen communicatiestrategie was er sprake van een bewuste breuk van communiceren over IBA (wat is het, wie doen het?) naar communicatie vanuit ingediende projecten (wat gebeurt er?). Met andere woorden: niet meer zeggen wie je bent, maar wat je doet.

Vanaf december 2015 is IBA meer in het concrete vaarwater gekomen van uit te voeren projecten binnen het opgestelde raamwerk. De zichtbaarheid van IBA in Parkstad is vanaf 2014 zienderogen toegenomen. IBA manifesteert zich in de regio en zoekt naar verbindingen met het bestaande sociaal-culturele (culturele) veld in tal van manifestaties. Ook bij de bevolking van Parkstad vindt IBA in deze periode, dankzij de Wisselende Werkhuizen, diverse manifestaties en festivals, steeds meer weerklank.

IBA is op volledige gevechtssterkte gekomen. De voorbereidingen zijn genomen. Het werk is begonnen. IBA is klaar voor de concrete bouw aan een gezamenlijke droom van een sterk, duurzaam en aantrekkelijk Parkstad. Een Parkstad dat zich verhoudt tot de rest van de provincie, haar Belgische en Duitse burens en bruggen slaat naar een duurzame en schone toekomst.

Jo Coenen en Guido Derks
Mei 2016

TIJDSLIJN

In 2014 en 2015 is veel energie besteed aan het opbouwen van IBA, het uitwerken van het IBA-instrumentarium (IBA Practical, IBA Academy en IBA Public) en de Q-board, het neerzetten van een organisatie die goed verankerd is in de sociaal-maatschappelijke omgeving in Parkstad en de verwerking en beoordeling van het grote aantal, naar aanleiding van de Open Oproep, ingediende initiatieven.

In 2014 en 2015 zijn de aandeelhouders 8 maal bijeen geweest. De samenstelling van de AvA op 25 juni 2014 was: P. Depla (voorzitter), P. van der Broeck, M. Clermonts, S. Lipsch, D. Schmalschläger, K. Regterschot, R. de Boer, E. Geurts, H. Wiermans, P. van Dijk en N. Aarts.

Namens IBA Parkstad traden op als interim bestuurders E.J. Reemers en M. Wilbers.

Bij de laatste AvA in 2015 was de samenstelling van de AvA: R. Krewinkel (voorzitter), G. Koopmans, E. Geurts, B. Braeken, L. Winants, R. de Boer, O. Wolfs, D. Schmalschläger, K. Regterschot, P. Thomas, H. Wiermans.

Namens IBA Parkstad wordt de AvA bijgewoond door haar bestuurders J. Coenen en G. Derks.

AvA 27.03. 2015

Met ingang van 28 juni 2014 is Prof. ir. J.M.J. Coenen Beheer B.V. met de IBA verbonden via een 'Overeenkomst inzake curator- c.q. beslissingsbevoegdheid'. Daarmee is Jo Coenen de bestuurder van IBA-Parkstad B.V., belast met het management, het curator- en leiderschap van de vennootschap op alle gebieden welke als doelstelling zijn opgenomen in de oprichtingsakte van de vennootschap en de Samenwerkingsovereenkomst.

Op 27 en 28 juni 2014 heeft de startmanifestatie plaatsgevonden van IBA Parkstad en is de eerste Open oproep voor nieuwe ideeën met betrekking tot de gebouwde omgeving aangekondigd. De startmanifestatie werd bestuurlijk afgetrapt door toenmalig burgemeester van Heerlen Paul Depla en

gedeputeerde van de provincie Limburg Patrick van der Broek. Gezamenlijk stelden zij de nieuwe IBA-directeur Jo Coenen voor.

De eerste begroting van de IBA is opgemaakt over de periode 2014 en 2015. Het eenmalig verlengde boekjaar loopt van 4 juli 2014 tot en met 31 december 2015.

In de eerste helft van 2014 zijn de voorbereidingen getroffen die eind juni hebben geresulteerd in de open oproep en op 4 juli 2014 tot de officiële oprichting van IBA Parkstad BV. Het IBA-proces wordt verdeeld over twee periodes van drie jaar. De voorbereiding loopt van 2014 tot 2017 (Definitiefase Visie & Missie).

In de AvA van 13 oktober 2014 presenteerde Jo Coenen de Ambities en Opgave van IBA Parkstad en zijn plan van aanpak voor 2014/2015 voor deze opgave.

De activiteiten die in 2014 met een vliegende start plaatsvinden zijn de organisatie van het IBA-atelier, de ondersteunende organisatie, de huisvesting en ICT. Ook het verbreden van het IBA-netwerk, de organisatie rond de inlevering van de Open Oproep projecten en het opstellen van een begroting en planning zijn in deze periode opgepakt.

In 2015 wordt dit gevolgd door de installatie van de projectbeoordeling en het opstarten van de processen van het kaderplan.

17 April 2015 is de “Big Bang”. Tijdens een evenement in de schouwburg, als afronding van de open oproep, zijn onder grote belangstelling de projecten, waaronder de IBA Kandidaten, gepresenteerd aan de AvA en aan het publiek.

Lenteboek 2015 beschrijft de opzet van het plan van aanpak en de eerste resultaten. Dit wordt ten behoeve van IBA meets IBA van 19 september 2015 in Schunck* geactualiseerd in het Handboek IBA Parkstad Limburg zomer 2015. Dit boek is een verzameling, een breed kader met observaties om zowel problemen als kansen voor de regio te formuleren. In dit boek wordt ingegaan op de geschiedenis van de regio Parkstad en de werkwijze/methodologie van IBA Parkstad. Het boek geeft aan welke afstand het IBA-team tot dusver had afgelegd en kijkt vooruit naar de gestelde ambities voor de toekomst.

Vanaf 1 december is Guido Derks algemeen directeur van IBA Parkstad naast curator/directeur Jo Coenen.

2014 IBA opening

De Watertoren Schimmert

IBA PRACTICAL

Direct na de oprichting is gestart met het in ontvangst nemen van de eerste projectvoorstellen en het inrichten van de processen en organisatie, die ervoor gaan zorgen dat de nodige projecten ter goedkeuring kunnen worden aangeboden aan de AvA.

EXPERTS EN Q-BOARD

In 2014 is de Q-board samengesteld. De Q-board zorgt voor een gedisciplineerde procedure bij de beoordeling c.q. begeleiding van de ingediende projecten.

‘Het Curator - Q-board Advies’ wordt door een Technische Commissie, bestaande uit Experts en staf van het IBA-bureau voorbereid. De Technische Commissie opereert eveneens onder voorzitterschap van de curator. Afhankelijk van de aard van de ingediende projectvoorstellen zijn Experts ingeschakeld om advies te geven over een aantal specifieke kwesties die door de ingediende projecten zijn opgeroepen. Voor de bezetting van de Expertgroep is geput uit het IBA-netwerk van specialisten op de gevraagde beleids- en taakvelden. Al naar gelang de fase waarin de projectvoorbereiding zich bevindt, varieert de bezetting van deze groep.

PROJECTEN

Als eerste kennismaking van curator Jo Coenen en staf met de diverse thema's die spelen in Parkstad zijn in zomer 2014 luistergesprekken, 'de Ronde Tafel-gesprekken', georganiseerd rond 6 thema's: cultureel erfgoed, objecten, standslandschap infra & mobiliteit, energie innovatie zorg & maakindustrie, expressie & cultuur en Leisure, toerisme & citymarketing.

Als de eerste kwalificatieronde is voltooid, is voor IBA Parkstad het moment aangebroken de daadwerkelijke start met de geselecteerde projecten te maken. Om te ordenen en geen waardevolle projectbijdragen over het hoofd te zien, is in september 2015 gestart met Ontwikkelgebieden en Ontwikkelraden. Met behulp van deze beide organisatievormen denkt IBA alle in de projecten aangekaarte kwesties de plek en betekenis te kunnen toebedelen die ze verdienen. Daarmee biedt IBA gericht toekomstperspectief voor de streek en begeleidt met zichtbare resultaten.

IBA Practical heeft een transformatie analyse van Parkstad gemaakt, een inventarisatie van nog ontbrekende of missing links en vanwege de juiste sturing van de projecten. Ook is er veel sociaal-economische data verzameld en met ruimtelijke obstructies in verband gebracht. De verscheidenheid van de streek is daarbij in beeld gebracht.

ONTWIKKELGEBIEDEN

In de Ontwikkelgebieden worden de fysiek-ruimtelijke planinzendingen samengevoegd. Deze geven daarmee vernieuwde betekenis en een nieuw zicht op cruciale plekken van Parkstad. Projecten worden in samenhang met elkaar uitgewerkt.

OPEN OPROEP

De inlevertermijn voor de Open Oproep was aanvankelijk gesteld op 1 november en is later opgerekt tot en met maandag 15 december 2014. Er zijn 294 inzendingen ingediend van verschillende nieuwe concepten en richtinggevende projecten, die zich onder meer richten op de herbestemming van gebouwen, de ontwikkeling van ruimte, flexibele stedelijke concepten, alternatieve energie, energiebesparing, duurzame mobiliteit en hergebruik van materialen. Voorwaarde hierbij was dat ze de noodzakelijke veranderingen in Parkstad slimmer, sneller, beter, duurzamer en zichtbaarder zouden maken. Met het sluiten van de Open Oproep is het kwalificatieproces, dat uiteindelijk zal leiden tot de projecten die het predicaat “IBA-label” krijgen, in gang gezet.

Op basis van een tussenkwalificatie zijn 127 projecten geselecteerd die in aanmerking komen voor een kwaliteitsimpuls en aandacht krijgen in de termen van kennis en kunde.

39 initiatieven hiervan zijn in de aandeelhoudersvergadering van 17 april benoemd tot IBA-kandidaten. De overige projectvoorstellen werden vooralsnog in portefeuille gehouden en kregen de status van IBA-Attention (88 initiatieven). De overige ingediende initiatieven kregen de status IBA-Inspired (168 initiatieven). Op die manier is de mogelijkheid opengehouden om allianties te vormen, bijvoorbeeld ter versterking van de IBA-kandidaten, en om de niet direct voldoende gekwalificeerde projecten nog enig respijt te geven om hun idee verder te vervolmaken, zodat in een later stadium alsnog de status van IBA-kandidaat of IBA-project kan worden toegekend. Zij behouden de aandacht van IBA.

IBA is succesvol wanneer zij kennis, kunde en middelen heeft geleverd aan een geselecteerd deel uit de inzendingen, die kunnen doorgroeien tot projecten die een structurele bijdrage leveren aan de gebiedstransformatie van Parkstad. De IBA-projecten zijn geordend in gebieden en onderwerpen.

WERKWIJZE IBA-KWALIFICATIES

Alle projecten die in 2020 worden tentoongesteld, doorlopen het IBA-kwalificatieproces:

- IBA-Kandidaat: het project staat aan begin van kwalificatieproces;
- IBA-Project: het project wordt verder uitgewerkt tot projectdossier;
- IBA-Label: verleend na realisatie van project;
- IBA-Aandacht: bij de beoordeling van de inzendingen van de Open Oproep is een extra categorie toegevoegd. Met deze projectindieners wil IBA Parkstad onderzoeken of op een of andere wijze toekenning ‘IBA-kandidaat’ mogelijk is, bijvoorbeeld door een clustering van projecten die samen wél goed zijn voor de kwalificatie.

Het kwalificatieproces na de Open Oproep heeft vier rondes doorlopen:

- categoriseren en clusteren door de IBA-curator en zijn staf (15 december 2014 - 31 januari 2015)
- verdiepen met regio experts (1e helft februari 2015);
- voorbereiden selectie door de IBA-curator en zijn staf (2e helft februari 2015);
- kwalificeren en selecteren door Q-board en curator/directeur (27 & 28 februari en 14 maart 2015). Zie bijlage 1.

IBA PUBLIC

IBA Public beoogt door de installatie van en programmering in de wisselende werkhuizen, verdeeld over de streek, betrokkenheid en versterking van de lokale identiteiten te bewerkstelligen.

COMMUNICATIE ALS BETEKENIS GEVEND BINDMIDDEL BINNEN IBA

IBA is voor een deel een communicatief project. Er lopen diverse communicatiestromen: van en naar projectindieners, naar de overheid, onderwijsinstellingen, aandeelhouders, de bevolking van Parkstad, vakpers en (social-)media- binnen IBA Parkstad. Het *framen* van de gepropageerde IBA-methode maakt deel uit van de opgave die op communicatief niveau in 2014-2015 is geformuleerd. Communicatie geeft betekenis en inhoud aan de IBA. Het verbindt ideeën met mensen.

HET BEREIKEN VAN HET PUBLIEK: *frapper toujours*

De bevolking van Parkstad bleek in 2014 nog onvoldoende op de hoogte van het bestaan van IBA. Om het bestaan en de doelen van de IBA voldoende uit te dragen zijn in 2014 diverse publicaties

uitgegeven, die ingingen op het takenpakket van IBA en de daarvoor gekozen structuur. Vanaf 2015 is de focus in de berichtgeving verschoven in de richting van de concrete projecten. Met name naar de uitermate succesvol verlopen Big Bang-bijeenkomst op 17 april 2015 zijn de projecten als communicatieve dragers veel meer op de voorgrond getreden. Ook heeft IBA vanaf mei 2015 gezocht naar partners die op communicatief gebied meehielpen de boodschap van IBA uit te dragen. De mediale aandacht voor IBA is vanaf mei gestaag toegenomen. Zeker de aanloop naar de tentoonstelling *IBA meets IBA* die vanaf augustus 2015 bij Schunck* te zien was, heeft veel (blijvende) aandacht gegenereerd (nationaal en internationaal).

EVENTS

IBA heeft gepoogd zich zo breed mogelijk binnen Parkstad te manifesteren zonder daarbij de focus op projecten te verliezen. Op wijkniveau zijn er vanuit de wisselende werkhuizen: kerk van Chevremont, kuS, het Clemensdomein en de watertoren van Schimmert diverse activiteiten geweest die een groot publiek hebben bereikt. IBA deed mee aan de open monumentendag, braderieën (Jeetemaat in Chevremont), tentoonstellingen (Werner Mantz, foto-safari) filmavonden, concerten (Hein Simons), discussieavonden (Clemensdomein). IBA heeft in 2015 binnen Cultura Nova geparticipeerd in een televisieformat voor L1 TV waarbij niet alleen de opgave en uitdagingen van IBA voor het voetlicht zijn getreden, maar ook de aandacht werd gevestigd op concrete projecten in de regio Parkstad. De door IBA georganiseerde events hadden een laagdrempelig karakter en tot doel om de bevolking aan de hand van concrete projecten te laten ervaren wat IBA voor de toekomst van Parkstad kan betekenen.

storytelling

De taakstelling van de communicatie betrof in het geval van de events niet enkel het informeren van een algemeen lekenpubliek, maar ook het zoeken en aangaan van strategische allianties met de bestaande sociaal-culturele infrastructuur, bijvoorbeeld met C-city in Kerkrade. Het werkterrein van communicatie bevindt zich vanaf 2015 steeds meer op het snijvlak van communicatie en cultuur (vanuit een cultureel evenement het “verhaal” van IBA vertellen). Communicatie is een vorm van *storytelling*.

DE COMMUNICATIE SPEELT ZICH OP VERSCHILLENDE LEVELS AF ALGEMEEN

Vanaf 2015 is de *IBA Reporter* als krant in het leven geroepen als een vorm van burgerjournalistiek. In dat medium worden onder begeleiding van een ervaren journalist artikelen door amateurschrijvers gemaakt over uiteenlopende thema's die vallen binnen de brede scope van IBA. Deze gratis krant verschijnt driemaal per jaar en is gratis op diverse strategische plekken in Parkstad te krijgen.

TV-FIMPJES

Er is geëxperimenteerd met een talkshow, een format waarin via streaming diverse partijen over IBA werden geïnterviewd. De vier edities hebben niet het beoogde resultaat bereikt. Met name het aantal kijkers en de gemoeide productiekosten liepen niet parallel. Vanaf eind 2015 is gekozen om zogenaamde tweeminuut-filmpjes te maken die vooral gaan over de ingediende projecten. Deze films zijn gemakkelijk via de social media te delen en zijn vanaf het begin zeer succesvol gebleken in het overbrengen van boodschappen en het informeren van de bevolking.

IBA is voornemens deze vorm van visuele communicatie voor te zetten.

GEDRUKTE MEDIA (betaald en onbetaald)

In 2014 en 2015 zijn er diverse publicaties geweest binnen Chapeau Magazine, Zuiderlucht en Nummer 1. In die publicaties voltrok zich geleidelijk de overgang van de communicatie over het wezen en de ideologie van de IBA naar de berichtgeving over zowel de projecten als over de bredere ontwikkelingsopgaven die binnen de *ontwikkelraden* in *ontwikkelgebieden* tot uitdrukking kwamen.

De Media Groep Limburg (MLG) heeft vanaf 2014 tot en met 2015 over IBA gepubliceerd. Er zijn in 2015 diverse gesprekken gevoerd over een structurele samenwerking binnen het MGL Concern.

DE WISSELENDE WERKHUIZEN

In 2015 zijn vier wisselende werkhuisen geopend. De primeur was in februari 2015 voor de Protestantse kerk in Chevremont-Kerkrade. Daarna volgden kunstencentrum Signe (kuS) in Heerlen, watertoren Schimmert en Clemensdomein Brunssum. In Chevremont-Kerkrade is gekozen voor een vaste openstelling met inloop op alle dinsdagen en donderdagen. Naast het directe contact met bezoekers zijn gerichte acties opgestart in samenwerking met de buurt. Een nieuw buurtblad 'de Kronkel' is gestart en via een programma 'Kom op de soep' is in in samenwerking met zorgpartners een ontmoetingsplek gecreëerd voor mensen uit de buurt. Onderzoek is gedaan naar geschiedenis en ontwikkeling van de St. Pieterstraat als winkelstraat en sociale verbindingen en toekomstverwachtingen van mensen uit Oost-Kerkrade en Chevremont in het bijzonder. Een groep van vrijwilligers heeft zich verbonden aan het IBA-werkhuis en zij vormen een hecht werkhuissteam. Via evenementen zoals een jaarbraderie is de wereld van IBA ook naar groter publiek uitgedragen. In de tweede helft van 2015 is een samenwerking ontstaan met 'Sjevemet hat Schwung'. Dit is een lokale evenementen-organisatie die in opdracht van de gemeente Kerkrade helpt om een cultureel programma op te zetten in het werkhuis. Verder is het werkhuis een plek voor instanties en organisaties die op zoek zijn naar een overleg- of repetitieruimte. Bijvoorbeeld het Stoeptheater, een lokaal initiatief om met jonge mensen vormen van straattheater te ontwikkelen. In het werkhuis zijn in 2015 op IBA-initiatief allianties ontstaan met partijen uit het onderwijs. Die hebben geleid tot een door IBA geïnitieerde samenwerking met tal van concrete onderzoeksopdrachten. De vrijwilligers zijn nauw betrokken bij deze activiteiten, inclusief de onderzoeken.

Kunstencentrum Signe (kuS) in de Willemstraat-Heerlen was als IBA-werkhuis vooral een plek voor tentoonstellingen. In samenwerking met IBA zijn door kuS twee fotosafari's (Bergen van Steen en Buitenring) ontwikkeld die hebben geleid tot goed bezochte fototentoonstellingen inclusief openingsevents. De fototentoonstellingen dienen een dubbel doel. Naast een fotografische weergave van een belangrijk Parkstad-thema door tal van beroeps- en amateurfotografen leidt een fotosafari naast een fototentoonstelling ook tot belangrijk documentatie- en beeldmateriaal. In het werkhuis in kuS zijn samen met bouwacademies diverse workshops georganiseerd inclusief een tentoonstelling van studenten van de TU Eindhoven.

De watertoren Schimmert ligt in het uiterste westen van Parkstad. De watertoren is als 'Reus van Schimmert' een IBA-kandidaat project en vertelt haar eigen (toekomst)verhaal. IBA doet dat samen met de nieuwe eigenaar van het Rijksmonument. Tijdens de drukbezochte opening/open dag in september transformeerde IBA de watertoren tot een pop-up danstheater met een speciaal voor deze

openingsdag ontwikkelde moderne dans- en muziekchoreografie. In de watertoren zijn in 2015 diverse presentaties en groepsontvangsten georganiseerd. Zowel studentengroepen, businessclubs, ondernemersverenigingen, etc. zijn ontvangen en rondgeleid. Uiteraard inclusief een presentatie over achtergrond en doel van IBA Parkstad.

Het Clemensdomein opende in september als vierde IBA-werkhuis. Het is een uitdaging om deze spirituele plek met een werkhuis en actieve programmering extra leven in te blazen. De ligging is speciaal: letterlijk op de grens van stad en dorp, vlak bij de buitenring, middenin rust en een soort van verborgen maar waardevolle natuur. Een door het grote publiek vergeten plek in Oud-Merkelbeek maar met een parel van een kloosterkerk/domein en met een gedreven groep vrijwilligers. Na een goede inspiratiebijeenkomst als opening van het werkhuis is de samenwerking beperkt gebleven tot het ontvangen van diverse groepen en het zoeken naar activiteiten die IBA samen met vrijwilligers kan oppakken. De gebiedsontwikkeling van het Clemensdomein en de wensen van omwonenden uit Oud-Merkelbeek spelen daarin een belangrijke rol.

IBA ACADEMY

IBA wil door middel van de IBA Academy gebruik maken van de kennis die voorhanden is binnen de diverse kennisinstituten binnen de Euregio. Zo wil IBA via onderwijs en onderzoek kennis en informatie verkrijgen, die direct betrekking kunnen hebben op de diverse IBA opgaven.

ONTWIKKELRADEN

In de zomer van 2015 zijn 9 Ontwikkelraden ingesteld, die als opdracht hebben meegekregen om binnen het aangegeven kader een smart geformuleerde IBA-waardige pilot te realiseren, die voor het expositiejaar 2020 kan worden gerealiseerd. Daarnaast kunnen incidentele vragen vanuit de geselecteerde projecten aan de Ontwikkelraden worden voorgelegd voor advies. Het beoogde vooronderzoek naar de mogelijkheid van een kwalitatief hoogwaardige pilot loopt van september 2015 tot het voorjaar 2016. De voorstellen voor de pilots die een ruimtelijk-fysiek project of van instrumentele aard zijn, worden momenteel beoordeeld en – zo mogelijk - verder ontwikkeld. IBA ACADEMY staat de Ontwikkelraden, waar nodig en wenselijk, met raad en daad terzijde.

De ingestelde Ontwikkelraden hebben zich tot en met december 2015 beziggehouden met een nog grotere verdiepings- en indikkingsslag van de projecten. Hierdoor zijn de projecten uit de Open Oproep nog eenmaal in hun volle breedte besproken in deze gremia van experts. Ook is aangegeven welk type project nog in een specifiek gebied ontbreekt om een nog sterkere sociaaleconomische samenhang te creëren.

De Ontwikkelraden behandelen de belangrijke thema's en brengen deze tot Pilotprojecten voor het nieuwe wonen, zorg, duurzaamheid, onderwijs, kunst en cultuur, etc. opdat de IBA 2020 tastbare resultaten kan tonen met betrekking tot de nieuwe streekgebonden structurerende en innovatieve

maatregelen. De raden zijn vooralsnog samengesteld uit leden van de IBA Parkstad, Stadsregio Parkstad, Provincie Limburg en andere belanghebbende instanties.

De kerntaak van IBA ACADEMY bestaat uit het realiseren van relevante kennisopbouw en kennisoverdracht ten behoeve van de bouw- en ontwikkelopgaven van de projecten uit de Open Oproep 2014. Hiervoor is een groot netwerk opgebouwd van advies-, onderwijs- en onderzoeksinstituten. Daarmee ondersteunt IBA ACADEMY de partners die werken aan de IBA-opgaven door het toevoegen en beschikbaar stellen van toepasbare kennis. In nauwe samenwerking met universiteiten en hogescholen in Nederland (Delft, Eindhoven, Zuyd), België (Universiteit Hasselt) en Duitsland (RWTH Aken) wordt waarde toegevoegd aan de ontwikkeling van ideeën, plannen en projecten. Dit gebeurt op de volgende niveaus:

Consult: Initiatiefnemers van IBA-projecten worden in raad en daad bijgestaan door IBA ACADEMY en experts om de kwaliteit te borgen.

Studie en traineeship: Afgestudeerde masterstudenten van diverse universiteiten nemen deel aan ateliers die nieuwe oplossingen bedenken voor de huidige uitdagingen op het vlak van architectuur, stedenbouw en sociaaleconomische opgaven. Daarnaast doen startende architecten en stedenbouwkundigen beroepservaring op bij IBA-projecten via het PEP-traineeshipprogramma (Professional Experience Program).

Het nationale Professional Experience Program (PEP) verzorgt beroepservaring voor afgestudeerde masterstudenten architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur. Deze zijn betrokken bij het dagelijkse werk van het IBA-bureau, waarin gewerkt wordt aan de bouwopgaven die deel uitmaken van de thema's en speerpunten van de IBA Parkstad.

Jonge talentvolle ontwerpers worden zo bij de IBA betrokken. Drie jonge ontwerpers die hun Masterstudie Architectuur, Stedenbouw en Landschapsarchitectuur hebben afgerond nemen deel aan PEP. Vanaf 12 januari 2015 hebben 3 ontwerpers gewerkt aan onderzoek, ontwerpen en oplossingen in het IBA-bureau.

Ontwerpgericht onderzoek: Meer grootschalige of lange termijnprojecten komen in aanmerking voor input van wetenschappelijke onderzoekers die hiervoor een tweejarig postdoctorale opleiding volgen (PhD en PDEng) en bij een bedrijf of instelling een realiseerbaar concept ontwikkelen.

De volgende activiteiten worden binnen het kader van IBA ACADEMY ondersteund en gerealiseerd:

- Afstudeerateliers: aan de technische universiteiten van Delft en Eindhoven, Maastricht University, Universiteit Hasselt, RWTH Aachen, Zuyd Hogeschool en PEP organiseren aan Parkstad gewijde afstudeerateliers;
- Interdisciplinaire ateliers voor ontwerpgericht onderzoek: internationale, multidisciplinair samengestelde, teams ontwerpen vanuit verschillende invalshoeken op de toekomst van Parkstad. De eerste resultaten worden uitgezet in het onderwijs, vervolgonderzoek of in ontwerp opdrachten;
- Opleiding voor toegepast onderzoek en ontwerp (PDEng): in deze tweejarige postdoctorale opleiding wordt ontwerpgericht onderzoek gedaan naar de innovatiekracht van Parkstad en wordt bij een bedrijf of instelling een realiseerbaar concept ontwikkeld;
- Prijsvragen worden uitgezet om de beste benadering van een opgave of idee te achterhalen of te ontwikkelen en de kwaliteit te optimaliseren;
- Aansluiting bij Europese programma's, door verlening van financiële en inhoudelijke ondersteuning voor kennisnetwerken en duurzame economie, zoals het INTERREG-V-programma;
- Schoolbezoeken en schoolprojecten ter versterking van de brede publieke betrokkenheid bij de IBA-opgaven alsmede ter deling van de door IBA verworven kennis;

- Ontwikkeling en realisatie van een archief voor Euregionale Architectuur en Stedenbouw waarin noodzakelijke toekomstige ontwikkelingen worden geschraagd door incorporatie van de aanwezige Euregionale context en de desbetreffende archieven en hun acteurs.

PROCESVERLOOP MET BETREKKING TOT PARTNERS

IBA MEETS IBA

De IBA Parkstad onderhoudt nauwe contacten met de IBA moederorganisatie de “Expertenrat”. Hier vindt overleg plaats over de te volgen strategie en de voortgang van de projecten. De heer Reimar Molitor, lid van de Expertenrat treedt op als direct adviseur en betrokkene bij de IBA Parkstad. Tussen de lopende IBA’s, IBA Basel, IBA Thüringen en IBA Heidelberg bestaat een intensief contact.

Jaarlijks komen de lopende IBA’s bij elkaar op de “IBA meets IBA-events”. Tussentijds vindt er uitwisseling plaats over lopende projecten. De IBA’s nemen ook deel aan gezamenlijke projecten. Een van die projecten betreft de herbestemming van leegstaande kerken in Thüringen. IBA Parkstad deelt expertise op dit gebied. Ook in Parkstad is dit onderwerp van groot belang en wordt gekeken wat er met deze problematiek gedaan kan worden in concrete IBA-projecten.

In November 2015 is een bezoek gebracht door IBA Parkstad aan Thüringen om dit project te delen en te zien welk acties in Thüringen ondernomen worden.

Van groot belang is de kennisuitwisseling die plaatsvindt: het gedachtegoed en de opgebouwde expertise zijn voor IBA Parkstad van groot belang. Projectaanpak en -realisatie zijn IBA specifiek en kennen een beproefde methodiek om te komen tot de gewenste kwaliteitsimpuls.

REGIO JAAR VAN DE MIJNEN 2015

Vanuit de regio zijn initiatieven gestart met betrekking tot lopende zaken en gemeenschappelijke intenties van de IBA en het Jaar van de Mijnen. IBA Parkstad zet, mede op verzoek van de kwartiermaker van het Jaar van de Mijnen, in op samenwerking met het Jaar van de Mijnen, met als doel de kracht en doelgerichtheid van beide deels parallel lopende processen te versterken. Er is op inhoudelijk vlak veel congruentie met IBA Parkstad. Dezelfde intenties worden gedeeld. Er zullen gezamenlijke inspanningen worden geleverd ter ondersteuning van gemeenschappelijke doelen en van tijd tot tijd met elkaar worden afgestemd.

Triple Helix (regionaal)

Jo Coenen heeft diverse gesprekken gevoerd met vele business organisaties, scholen en kennisinstituten, de Leisure organisaties en het Culturele veld: zoals Rabobank Parkstad Limburg, Rotary, Rotonda, de Vastgoed Sociëteit Limburg, Parkstad Attractief, Parkstad Limburg Theater, Innovo, OPL enz. Via deze overleggen is IBA-informatie gedeeld en enthousiasme voor de IBA van mogelijke IBA-partners gekweekt. Bovendien worden, waar nodig, met partijen allianties gevormd ter versterking van het kwalitatieve proces van de IBA-projecten.

IBA EN HAAR BUREN

Een van de opgaven van de IBA is het streven naar samenwerking met de omliggende grensregio's. De ontwikkelingen bij IBA worden vanuit beide grensgebieden met grote interesse gevolgd. Primair wordt gezocht naar samenwerkingsvormen met de Stad en Regio Aken en de Belgische grensregio.

Stadt Aachen c.q. Städteregion Aachen en de Provincie Belgisch Limburg hebben zich formeel aangemeld om partnership met de IBA Parkstad te bespreken, evenals de Tripool in Zuid-Limburg. De handreiking van de Stadt Aachen c.q. Städteregion Aachen wordt vertaald in een kick-off meeting in Aachen op 5 februari 2015. Zoals de wens tot 'grensoverschrijdende samenwerking' ook binnen de Tripool vaak wordt gebruikt. Partners willen onder de vlag van de IBA concrete grensoverschrijdende projecten met elkaar uitvoeren, zo blijkt uit de diverse gesprekken.

RIJK EN EUROPA

Twee jaar geleden heeft gedeputeerde Patrick van der Broeck het Ministerie van BZK formeel uitgenodigd haar bijdrage te leveren.

Jo Coenen heeft inmiddels de gesprekken gestart met de DG's van de ministeries van BZK en I&M, het Rijks Vastgoedbedrijf alsook met het atelier van de Rijksbouwmeester over samenwerkingen. Binnen de ministeries en het atelier van de Rijksbouwmeester is er de bereidheid om projecten rondom de thema's krimp, zorg en wonen te begeleiden en op te volgen.

Grensoverschrijdend wordt overleg gevoerd met de nabije overheden met Duitsland en België over samenwerking en zijn de eerste stappen gezet die zijn gericht op het verkennen van de kansen op Europese subsidies.

FINANCIEEL RAPPORT 2014-2015

Op 31 december 2015 is het 1^e boekjaar van de IBA afgesloten met een voordelig exploitatieresultaat van afgerond € 563.000. De 1^e accountantscontrole is afgerond en de jaarrekening is voorzien van de goedkeurende controleverklaring.

De eerste jaarrekening van de IBA kent een verlengd boekjaar. Vanaf 4 juli 2014 bestaat IBA Parkstad BV officieel. Het eerste 1^e Jaarplan heeft betrekking op 2015 en is door de AvA vastgesteld in februari 2015. De 1^e begroting maakte deel uit van het jaarplan en heeft betrekking op 2014 en 2015 (verlengd boekjaar).

Met de Open Oproep op 28 en 29 juni werd de 1^e helft van 2014 afgerond. Tijdens de bijeenkomst in de kerk van Kerkrade West werd curator Jo Coenen aan het publiek voorgesteld. Direct daarna, op 4 juli, vond de formele oprichting van de IBA plaats door het passeren van de oprichtingsacte bij de notaris, het startsein voor de 1^e fase van de IBA. Het inventariseren van de resultaten van de Open Oproep, het inrichten van de IBA-organisatie en het opstellen van het Jaarplan 2015 en de begroting 2014-15 stonden in die periode centraal. Op 17 april 2015 werd de startfase afgesloten met de presentatie van de 1^e IBA-kandidaat-, de IBA Attention- en de IBA Inspired-projecten. Daarmee werd tevens het startsein gegeven voor de volgende fase van de IBA: het proces van 'veredelen' dat dient te leiden tot gekwalificeerde IBA-projecten, die geacht worden deel te nemen aan de IBA Expositie van 2020.

In dit jaarverslag worden de kosten van de IBA gepresenteerd in lijn met de vastgestelde begroting. De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de regels van BW 2, Titel 9 en is separaat aan de AvA ter

vaststelling voorgelegd. In tabel 1 treft u de specificatie per kostenplaats van het resultaat 2014-15 aan en de vergelijking daarvan met de bijgestelde begroting 2014-15.

TABEL 1 Resultaat 2014-15 per kostenplaats

	Resultaat per kostenplaats			Begroting
	2014	2015	2014-15	2014-15
Kostenplaats	Kosten	Kosten	TOTAAL	Budgetten
AvA	41.157,14	2.232,80	43.389,94	10.500,00
Accountant		20.000,00	20.000,00	20.000,00
Bestuur	7.500,00	15.904,86	23.404,86	22.500,00
TOTAAL GOVERNANCE	48.657,14	38.137,66	86.794,80	53.000,00
Personeel	98.225,99	363.502,23	461.728,22	657.000,00
Organisatie	119.667,33	171.117,79	290.785,12	491.000,00
TOTAAL ORGANISATIE	217.893,32	534.620,02	752.513,34	1.148.000,00
TOTAAL APPARAATSKOSTEN	266.550,46	572.757,68	839.308,14	1.201.000,00
Practical	273.600,77	786.848,59	1.060.449,36	1.460.000,00
Public	126.831,82	482.355,59	609.187,41	554.000,00
IBA Academy/ school	33.231,27	304.445,89	337.677,16	248.000,00
IBA-event	264.002,47	156.760,04	420.762,51	369.640,00
TOTAAL PROJECKOSTEN	697.666,33	1.730.410,11	2.428.076,44	2.631.640,00
AANDEELHOUDERSBIJDRAGE	1.600.000,00	2.231.000,00	3.831.000,00	3.831.000,00
RESULTAAT 2014-15	635.783,21	-72.167,79	563.615,42	-1.640,00

TOELICHTING OP RESULTAAT 2014-2015

- *Apparaatskosten (Geraamde kosten 2014-15 € 1.148.000, gerealiseerde kosten € 752.513,00)*
Het voordelig exploitatieresultaat op de totale apparaatskosten over 2014-15 bedraagt afgerond € 361.000. Het IBA-Apparaat bestaat uit de onderdelen Governance en IBA-Organisatie en voert de facilitaire diensten van de IBA uit, ofwel de PIOFAH-diensten (Personeel, Informatie en ICT, Organisatie, Financiën, Algemene Zaken en Huisvesting).

Het eerste deel van de resultatenrekening betreft de kosten van de Governance van de IBA en bestaat uit de onderdelen AvA, Accountant en Bestuur. Het budget is met bijna € 34.000 overschreden, hoofdzakelijk vanwege de oprichtingskosten van de IBA in het eerste halfjaar 2014. De overschrijding heeft betrekking op notariskosten voor de samenstelling en het passeren van de oprichtingsakte en de kosten van werving en selectie voor de directeur/bestuurder in de 1^e helft van 2014.

De apparaatskosten vormen de vaste kosten van de IBA en blijven, onvoorziene ontwikkelingen daargelaten, gedurende de IBA-periode binnen de afgesproken norm in paragraaf 4.4 van de samenwerkingsovereenkomst. Deze kosten worden alleen beïnvloed door de normale prijsontwikkeling zoals inflatie, huurverhoging en loonontwikkeling.

Voor het boekjaar 2016 zijn de apparaatskosten begroot op basis van de kennis en ervaringen opgedaan in 2014 en 2015. Daardoor wordt verwacht dat het exploitatieresultaat van de apparaatskosten in 2016 meer aansluit bij de begroting dan in boekjaar 2014-15.

- *IBA Instrumenten (Geraamde kosten 2014-15 € 2.631.640, gerealiseerde kosten € 2.428.076)*
Het voordelig begrotingsresultaat voor de IBA Instrumenten bedraagt afgerond € 204.000. Het primaire proces van de IBA wordt uitgevoerd via de IBA-instrumenten en is volledig project-georiënteerd. De doelstelling van de IBA-instrumenten is kort samengevat: bijdragen aan de ontwikkeling van de kwaliteit van IBA-kandidaten (het veredelingsproces) tot IBA-projecten die in 2020 zijn gerealiseerd en kunnen deelnemen aan de IBA-expositie.

Budgetair is het hierboven omschreven kwalificatieproces via de IBA-instrumenten gebaseerd op het 'Handboek IBA Zomer 2015', dat op 17 april 2015 is gepubliceerd en uitgereikt aan de AvA leden. In het boek wordt de werkwijze van de IBA gedetailleerd beschreven. Het totale budget voor de IBA-instrumenten is in de begroting 2014-15 verdeeld over de verschillende instrumenten op basis van de toen geldende verwachtingen. In de uitvoeringsfase is gebleken dat het IBA-proces moeilijk in detail voorspelbaar is. Dat geldt ook voor de inzet van middelen per IBA-instrument.

Practical is in financiële zin een belangrijk instrument. Practical houdt zich bezig met het kwalificatieproces op projectniveau. De andere IBA-instrumenten houden zich gedeeltelijk rechtstreeks bezig met het kwalificatieproces maar worden ook ingezet voor algemeen project-gerelateerde activiteiten, zoals de organisatie van IBA-Events als de open oproep in 2014, de presentatie van de IBA-kandidaten op 17 april en IBA meets IBA in september 2015.

Ook Public houdt zich deels bezig met specifieke projecten maar heeft vooral een algemene focus op IBA als projectorganisatie. Public is verantwoordelijk voor PR, communicatie en de wisselende werkhuisen.

De IBA Academy/school is het kennisinstituut van de IBA. Van daaruit wordt de Q-board gevormd en ondersteund met het onderbouwen van adviezen aan de IBA-bestuurders en de AvA betreffende de kwalificatie van IBA-Projecten en strategische ontwikkelingen in de regio.

- *IBA-subsidies (een korte vooruitblik)*
Aan IBA-projecten kan, naast ondersteuning bij de uitvoering van het veredelingsproces van kandidaat naar IBA-project, ook een IBA-investeringsbijdrage in de vorm van een projectsubsidie worden toegekend. Dit is in 2014-15 nog niet gebeurd, maar vanaf 2016 zal dit middel voor gekwalificeerde projecten worden ingezet. De uit te keren IBA-subsidies maken deel uit van de aandeelhoudersbijdrage en vallen onder de jurisdictie van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB). De IBA is bij de subsidieverlening het 'doorgeefluik van overheidssubsidies' namens de aandeelhouders. Om fiscaal-juridische redenen maken de subsidiegelden geen deel uit van de IBA-exploitatiebegroting en kennen zij een eigen procesgang. De geldstroom van de IBA-subsidies wordt via de balans verantwoord en het proces voldoet aan de regels van de AWB.

Projectsubsidies worden door de IBA verstrekt op grond van een vaststellingsbesluit van de AvA betreffende 'mandjes' van gekwalificeerd projecten voorzien van een subsidiebudget per 'mandje'. De IBA-directie verdeelt het aldus door de AvA beschikbaar gestelde subsidiebudget over de daarvoor in aanmerking komende projecten op advies van de Q-board.

Bijlage 1: Procedure vanaf ingediend initiatief

IBA-kandidaat

Stap 1: exposure (public) De IBA-Kandidaten krijgen een plek op de website. Ze staan in de etalage. De projecten worden bovendien in de vorm van een expositie tentoongesteld aan het publiek. Dit gebeurt in de wisselende werkhuizen (zomer 2015).

Stap 2: gesprek (practical) IBA nodigt elke IBA-kandidaat individueel uit voor een een-op-een-gesprek. Aan tafel zitten ook een of meerdere regio-experts. Het gesprek geeft inzicht in de projectambitie, engagement, middelen, proces en ondersteuning.

Stap 3: alliantievorming: IBA Kandidaten worden uitgenodigd aan een alliantietafel met andere projectvoorstellen (diverse categorieën).

Stap 4: haalbaarheid (practical, financieringsconsult) IBA ondersteunt de IBA Kandidaat met kennis en kunde ten behoeve van de haalbaarheid en kwaliteit in relatie tot het realisatievermogen.

Stap 5: on tour (public) IBA organiseert een event langs verschillende locaties met als doel: beleving, het tastbaar maken van het idee, het markeren van de locatie of het vergroten van de betrokkenheid (zomer 2015).

Procedure IBA Attention

Stap 1: exposure (public) Ook de projecten met het label 'Aandacht' krijgen een plek op de website. De projecten worden bovendien in de vorm van een expositie tentoongesteld aan het publiek. Dit gebeurt in de wisselende werkhuizen (zomer 2015).

Stap 2: alliantievorming (practical) IBA organiseert een alliantietafel o.b.v. een specifieke locatie of thema waarin verschillende projectvoorstellen met elkaar in verbinding kunnen komen. Het doel hierbij is om sterkere projecten en allianties te vormen.

Procedure IBA Inspired

Stap 1: exposure (public) Deze projecten krijgen in beperkte mate aandacht op de website. De projecten worden bovendien in de vorm van een expositie tentoongesteld aan het publiek. Dit gebeurt in de wisselende werkhuizen (zomer 2015).

Stap 2: alliantievorming (practical) Deze projectvoorstellen kunnen de komende tijd verder rijpen dan wel later aanleiding geven tot opname in het IBA-proces. Dit kan bijvoorbeeld door zich te verbinden met IBA Kandidaten dan wel met IBA Aandacht projecten.

Bijlage 2: Highlights IBA Parkstad 2014 - 2015

25 juni 2014	AvA IBA Parkstad i.o.
4 juli 2014	IBA Parkstad BV is opgericht
01 juni 2014	Jo Coenen curator IBA Parkstad
27 en 28 juni 2014	startmanifestatie
13 oktober 2014	AvA IBA Parkstad
10 december 2014	AvA (Begroting + jaarplan 2014-2015) 1 ^e behandeling
15 december 2014	einde Open Oproep3 februari 2015
3 februari 2015	AvA IBA Parkstad (vaststelling jaarplan 2015, begroting 2014 -15 en meerjarenraming 2016 -2021)
Februari 2015	Opening Eerste Wisselende werkhuis de Protestante kerk in Chevremont-Kerkrade
17 april 2015	AvA IBA Parkstad (Presentatie IBA-kandidaten, IBA Attention en IBA Inspired)
17 april 2015	Big Bang Theater Heerlen: openbare presentatie IBA-projecten
29 mei 2015	Filmvoorstelling en discussie Gluckauf Royal te Heerlen
3 juni 2015	Provada Mini Symposium Amsterdam
8 juli 2015	AvA IBA Parkstad (financiële tussenrapportage)
24 augustus 2015	AvA IBA Parkstad (functieprofiel nieuwe directeur)
4 september 2015	Opening IBA Werkhuis + inspiratiebijeenkomst Clemensdomein
13 september 2015	Opening Reus van Schimmert- Watertoren
19 september 2015	Opening IBA meets IBA in Glaspaleis Heerlen
28 oktober 2015	Bezoek minister Blok
26 november 2015	AvA IBA Parkstad (Begroting + jaarplan 2016 en voortgangsrapportage)
01 december 2015	Guido Derks algemeen directeur IBA Parkstad
20 december 2015	Jongerendebat Nieuwe NOR